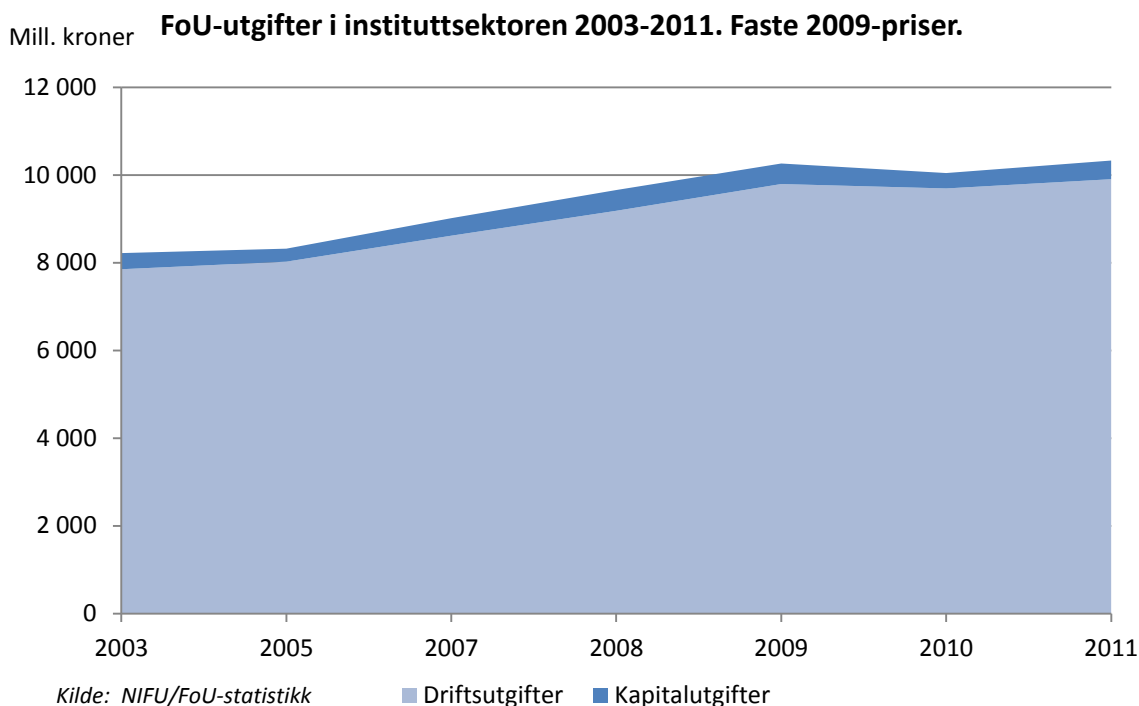

FoU-statistikk 2011 for instituttsektoren

I 2011 ble det utført forskning og utviklingsarbeid (FoU) i instituttsektoren for 11,1 milliarder kroner. Det var en økning på 700 millioner kroner fra 2010, som gir en nominell økning i ressursene til FoU på 6,7 prosent fra 2010 til 2011. Korrigert for lønns- og prisstigning gir det en realvekst på litt under 3 prosent.

Ny sektorplassering i FoU-statistikken for enkelte enheter ved helseforetakene bidrar til noe av veksten. Korrigert for denne utvidelsen i instituttsektorens dataomfang økte FoU-utgiftene i underkant av 6 prosent nominelt fra 2010, noe som gir en realvekst på rundt 2 prosent.

En del av veksten kommer av høyere kapitalutgifter i 2011 enn året før. Mens lønn og andre driftsutgifter til sammen økte rundt 2 prosent reelt, var samlet økning vel 20 prosent i utgifter til utstyr og bygg. For driftsutgiftenes del var økningen større for lønn (3,4 prosent) enn for øvrige driftsutgifter, som viste tilnærmet nullvekst.

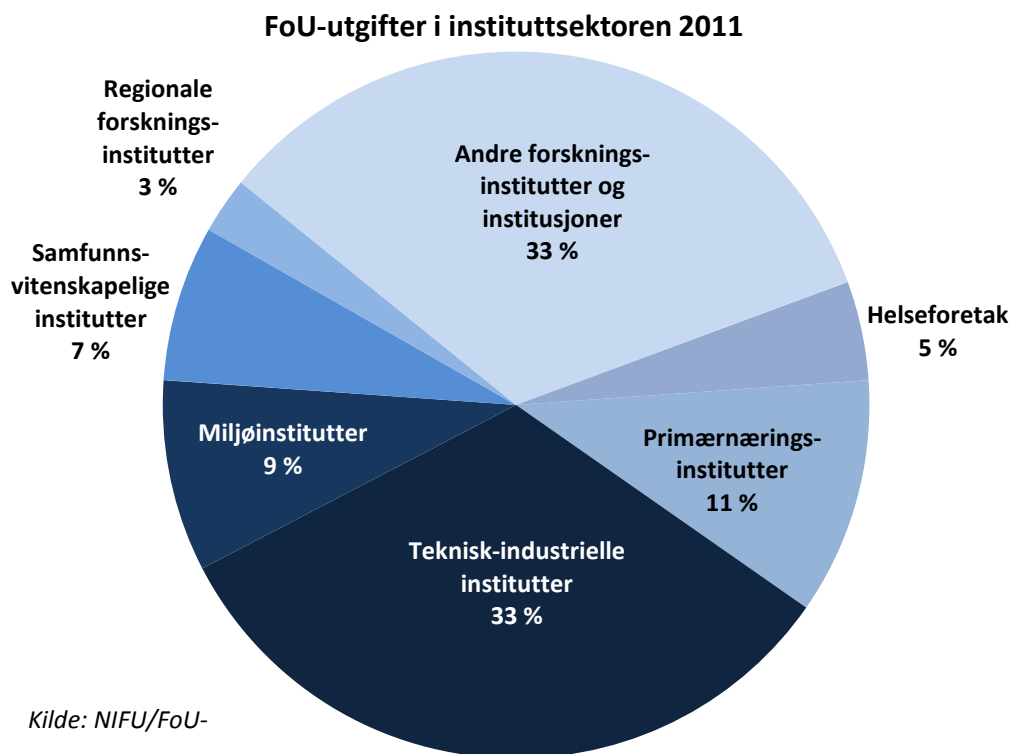

Fra 2003 har FoU-utgiftene i instituttsektoren hatt en samlet realøkning på vel 25 prosent. Noe av veksten kan tilskrives utvidelser i statistikkgrunnlaget og at enheter er flyttet mellom sektorer som følge av omorganiseringer, men dette røkter likevel ikke ved hovedtendensen i utviklingen.

63 prosent av FoU-virksomheten i instituttsektoren i 2011 ble utført ved institutter som sorterer under *retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter*. Dette er institutter som mottar basisbevilgning fra Norges forskningsråd. Den øvrige FoU-aktiviteten fant sted ved forskningsinstitutter som mottar basisfinansiering direkte fra departement, og ved institusjoner der FoU nødvendigvis ikke er hovedformålet ved virksomheten. Til

sistnevnte hører blant annet en rekke statlige etater, helseforetak uten universitetssykehusfunksjoner og museer.

Teknisk-industrielle institutter var den største instituttgruppen med 3,6 milliarder kroner i FoU-utgifter i 2011, noe som utgjør en tredjedel av sektorens FoU-ressurser. Deretter fulgte primærnæringsinstituttene med 11 prosent, miljøinstituttene sto for 9 prosent, nasjonale samfunnsvitenskapelige institutter hadde en andel på 7 prosent, mens den minste gruppen forskningsinstitutter er de regionale instituttene med noe under 3 prosent av sektorens FoU-ressurser.

To femtedeler av FoU-utgiftene, 4,2 milliarder kroner, gjaldt institusjoner som ikke er underlagt retningslinjene for statlig basisfinansiering. Dette omfatter i første rekke forskningsinstitutter med basisbevilgning direkte fra departement, men også mange enheter som har andre kjerneoppgaver enn FoU. Helseforetak uten universitetssykehusfunksjoner inngår her med 0,5 milliarder kroner til FoU i 2011.

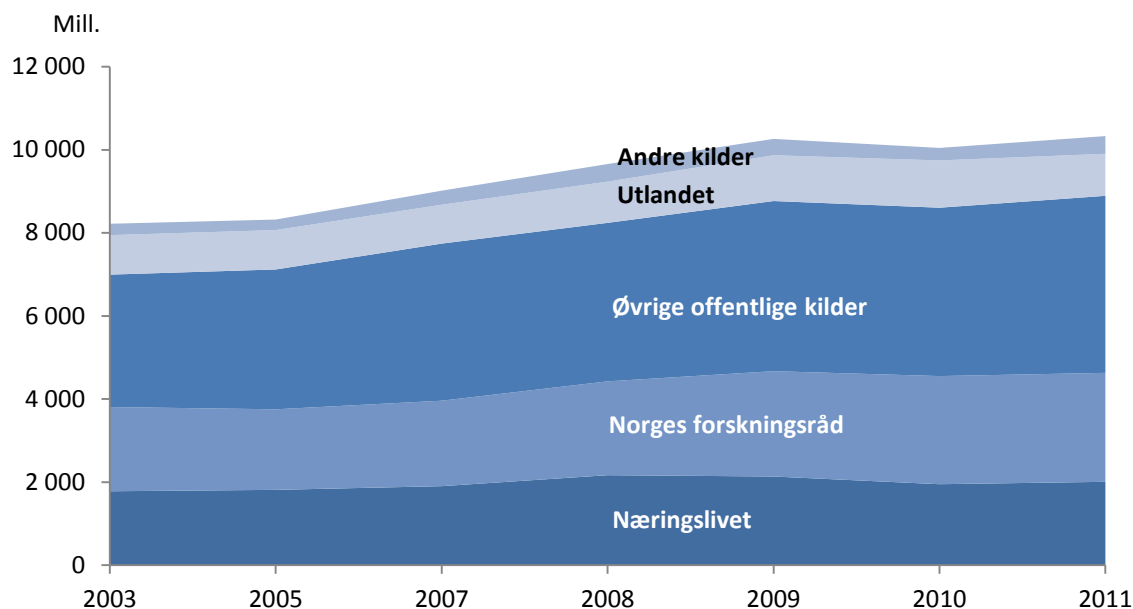
Alle instituttgrupper rapporterte nominell økning i ressursinnsatsen til FoU fra 2010 til 2011. Institutter underlagt retningslinjer for statlig basisfinansiering hadde en samlet vekst på 7 prosent. Veksten var relativt sett størst ved miljøinstitutter og teknisk-industrielle institutter med henholdsvis 12 og 7 prosent. Samfunnsvitenskapelige institutter og primærnæringsinstitutter hadde en økning på 2-3 prosent, mens de regionale forskningsinstituttene kun hadde en marginal nominell økning i FoU-ressursene. Dersom faste priser legges til grunn innebærer det en mindre realnedgang i FoU-utgiftene ved de tre sistnevnte grupper av institutter.

FoU-utgifter ved institusjoner som ikke omfattes av retningslinjer for statlig basisfinansiering, økte vel 7 prosent nominelt fra 2010 til 2011. Korrigert for utvidelsen av datagrunnlaget ved helseforetak blir økningen 5 prosent, som gir en realvekst på rundt 1 prosent.

Offentlige kilder finansierte to tredjedeler av FoU-utgiftene i instituttsektoren i 2011, og Norges forskningsråd sto alene for 25 prosent. Næringslivet finansierte en femtedel av FoU-aktiviteten, utenlandske kilder en tiendedel og øvrige kilder 4 prosent. Av en samlet finansiering fra utlandet på 1,1 milliarder kroner utgjorde EU-finansiering 365 millioner kroner, mens utenlandsk næringsliv kjøpte FoU-tjenester for nærmere 400 millioner kroner.

Finansieringen fra utlandet gikk imidlertid ned for første gang på mange år. Nedgangen var på rundt 100 millioner kroner fra 2010, eller 8 prosent. Finansiering fra innenlandske offentlige og private kilder økte begge rundt 7 prosent.

FoU-utgifter i instituttsektoren etter finansiering. Faste 2009-priser.

Kilde: NIFU/FoU-statistikk

Det er forskjeller i finansieringsstrukturen mellom instituttgruppene. Ved teknisk-industrielle institutter ble 55 prosent av FoU-virksomheten finansiert av næringslivet og utenlandske kilder, mens 38 prosent var offentlig finansiert. Til sammenligning har offentlig finansiering en dominerende posisjon i de øvrige gruppene. Ved primærnærings- og miljøinstitutter var den offentlige finansieringsandelen på mer enn to tredjedeler, mens den lå enda høyere ved regionale- og samfunnsvitenskapelige institutter med henholdsvis 74 og 80 prosent.

Ved institusjoner som ikke er underlagt retningslinjer for statlig basisfinansiering er offentlig finansiering av FoU enda mer dominerende. Offentlige kilder finansierte 86 prosent, mens næringsliv og utenlandske kilder til sammen sto for 11 prosent.

12000 personer deltok i FoU-aktivitet i instituttsektoren i 2011. Til sammen ble det utført mer enn 9100 FoU-årsverk i sektoren, hvorav nær 6550 ble utført av forskere og annet faglig personale. De øvrige årsverkene gjaldt støttepersonell for FoU-aktiviteten. Samlet årsverksinnsats i 2011 lå rundt 300 FoU-årsverk høyere enn året før. Av økningen kan 100 årsverk tilskrives det økte datagrunnlaget ved helseforetak.

Flere resultater fra FoU-undersøkelsen for 2011 i instituttsektoren vil bli lagt ut fortløpende i [FoU-statistikkbanken](#).

Spørsmål om FoU-undersøkelsene i instituttsektoren kan rettes til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 22 59 51 63.

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. I universitets- og høyskolesektoren er det hovedundersøkelse annethvert år. NIFU har statistikkansvaret for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen, og inngår i OECDs databaser for Science & Technology. FoU-statistikk rapporteres også til Eurostat.

Forespørsler om universitets- og høyskolesektoren kan rettes til Kaja.Wendt@nifu.no, tlf. 22 59 51 66 og om instituttsektoren til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 22 59 51 63.

For mer informasjon om FoU i næringslivet, kontakt Frank.Foyn@ssb.no, tlf. 21 09 46 88, Kristine.Langhoff@ssb.no, tlf. 21 09 43 91 eller Harald.Fondevik@ssb.no, tlf. 21 09 47 51.

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av NIFU <http://www.nifu.no/> og Norges forskningsråd

<http://www.forskningsradet.no/>. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av Statistisk sentralbyrå <http://www.ssb.no/>